

ALEXANDRU ARTIMON, UN CERCETĂTOR ȘI ARHEOLOG MEDIEVIST DE O RARĂ VOCAȚIE

...Așa avea să i se îndeplinească, nedrept și necruțător, sorocul... Seara târziu, către miezul nopții în care creștinii întâmpinau Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, terminase de „șlefuit” monografia așezării medievale Tg. Troțuș, pregătită pentru tipar în vederea aniversării, împreună cu Bacăul, a șase secole de la prima atestare documentară. Fusesse puternic pătruns de marea îndatorire de a-și valorifica pe deplin munca de cercetare efectuată în această zonă timp de zece ani, dar și față de propria-i conștiință, întrucât era, din anul 2003, *Cetățean de Onoare* al comunei Tg. Troțuș. Prin aceasta i se recunoscuse truda și rului de ani în care, cu perseverența arheologului pasionat și meticolos, a scos la lumina zilei urmele materiale a ceea ce fusese cândva o înfloritoare așezare urbană medievală, bine plasată geografic și comercial, ca și Bacăul, de vreme ce voievodul Alexandru cel Bun dăduse, la 6 octombrie 1408, acel privilegiu comercial de care negustorii lioveni aveau să beneficieze în cele două orașe.

Finalizase această ultimă lucrare cu conștiința datoriei împlinite, dar și cu emoția sărbătorilor ce îl așteptau: aniversarea, peste numai opt zile, la 14 septembrie, împlinirii vârstei de 70 de ani, dar și manifestările planificate la Tg. Troțuș pentru zilele de 6-7 octombrie, unde trebuia să-și lanseze și cartea. Dar n-a fost să fie așa... Ultimele sale clipe de viață l-au găsit lucrând, așa cum făcuse întreaga-i viață, fiind un spirit creativ, mereu preocupat de căutări, urmărind cu tenacitate finalizarea lucrărilor începute.

Urgisită soartă! Abia se întorsese de pe șantierul de la Mănăstirea Cașin, unde continuase, timp de o lună, mai vechile sale cercetări de aici, pentru a se ocupa și de alte lucrări. Așa învățase de la mentorul său, inegalabilul cercetător și fondator de muzee Iulian Antonescu, sub îndrumarea căruia slujise mai întâi ca director al Muzeului de Istorie din Tg. Neamț între 1963 și 1967, iar, după 1969, ca șef de secție în cadrul Muzeului Județean de Istorie și Artă Bacău.

A efectuat cercetări arheologice privind civilizația medievală, mai întâi la Cetatea Neamțului, apoi la Suceava, Voroneț, Mănăstirile Putna și Slatina – acestea făcându-le între 1967 și 1969, când funcționa ca șef de secție în cadrul Muzeului de Istorie a Bucovinei din Suceava; apoi, după 1969, în orașul Bacău și în Tg. Troțuș, în comunele Ștefan cel Mare, Oncești, Mănăstirea Cașin, Faraoani, Tătăraști, Răchitoasa, Cleja, Hemeiuși, precum și la Adjutul Vechi din județul Vrancea.

Funcțiile deținute în respectivele muzee (din Tg. Neamț, Suceava și Bacău) – muzeograf principal, șef de secție sau director adjunct, consilier și expert – nu le-a privit ca pe un scop în sine, de stat la un loc călduț sau mai bine

retribuit; ar fi fost împotriva firii sale, predestinată să fie mereu pe linia întâi de scoatere la lumină a relicvelor materiale, dovezi ale creativității și iscusinței generațiilor trecute.

Împlinirea profesională i-a fost încununată și de doctoratul susținut în anul 1999, cu o teză prin care și-a valorificat mai ales propriile-i cercetări și concluzii, contribuind, astfel, la îmbogățirea considerabilă a cunoștințelor despre întemeierea, evoluția sau involuția unor așezări medievale de tip urban din zona Moldovei.

Dincolo de zecile de studii și articole publicate în periodice de specialitate, opera sa se distinge prin titluri de cărți precum **Curtea Domnească și Biserica Precista din Bacău** (colaborare cu prof.dr. I. Mitrea), **Bacău – reședința voievodală** (colaborare cu prof.dr. I. Mitrea), **Civilizația medievală urbană în secolele XIV-XVII (Bacău-Tg. Trotuș-Adjud)**, **Orașul medieval Trotuș în secolele XIV-XVII**, dar și prin capitolele distincte din lucrările **Județul Bacău – monografie** (1996) și **Enciclopedia județului Bacău** (2007 și 2008).

Recunoașterea meritelor sale pe tărâm științific se remarcă și prin aceea că a fost distins cu medalii și ordine, diplome și premii, între care „**Diploma de merit**” acordată de Ministerul Culturii și Cultelor (2003) și Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Cavaler (2004).

Altruist din fire, predispus oricând la binefacere, a trecut prea repede dincolo, liniștit și fără a da de veste, cu singurul regret că mai avea încă multe proiecte de împlinit...

Ioan Ungureanu